

GUTENBERG

Finska Typografförbundets organ

N:o 52-53 (16-17)

Suomen Kirjaltajaliiton äänenkannattaja

September 1 Syyskuu	Prenumerationspris — Tilaushinta Helt år — Koko vuosikerta 5 m. Halft år — Puoli vuosi 3 ” Postportot inber. — Postimaksu siihen luettuna. Lösnummer — Irtonaisnumero à 30 p.	Ansvarig redaktör: Vastaava toimittaja: O. A. Nyman Adr.: Gräsviksg. 10. Osote: Ruoholahdenk. 10.	Annonspris — Ilmoitushinta Per petitrad } 25 p. Petiitti-riviltä }	8:de årgången 1900 8:s vuosikerta
----------------------------------	---	--	--	--

Finska Typografförbundet. Suomen Kirjaltajaliitto.

Tiedonantoja Liittohallitukselta.

Toisen neljänneksen tilit ovat saapuneet Rauman, Haminan, Lappeenrannan, Tampereen, Waasan, Wiipurin, Hämeenlinnan, Porin, Jyväskylän, Porvoon, Helsingin ja Joensuun osastoilta.

Liittohallitus on vastaanottanut seuraavat lahjat Helsingin osastolta:

Vararahastolle 26 m. 47 p.
Vanhuusrahasolle 18 m.

Liittohallitus.

Förbundsstyrelsens meddelanden.

Redovisning för andra kvartalet har insändts af Raumo, Fredrikshamns, Willmanstrands, Tammerfors, Wasa, Wiborgs, Tavastehus, Björneborgs, Jyväskylä, Borgå, Helsingfors och Joensuu afdelningar.

Förbundsstyrelsen har emottagit följande gåvor från Helsingfors afdelning:

Till Reservfonden 26 m. 47 p.
Till Invalidfonden 18 m.

Förbundsstyrelsen.

Ilmoitettuja jäseniä. Anmälda medlemmar.

Helsingin osastosta: — *Från Helsingfors afdelning:* Holm, Johan Edvin, l. s., ⁵/₅ 74. — Kajander, Gustaf Herman, l. s., ¹⁸/₈ 57. — Lindfors, Johan Valdemar, apul., hjälparb., ²⁸/₉ 71.

Wiipurin osastosta: — *Från Wiborgs afdelning:* Budén, Karl Viktor, l-opp., s.-elev, ¹⁴/₂ 80.

Waasan osastosta: — *Från Wasa afdelning:* Widerberg, Oskar Rudolf, l. s., ⁹/₅ 78.

Yhtyneitä jäseniä. Inträdande medlemmar.

Waasan osastosta: — *Från Wasa afdelning:* 1299. Wiitala, Matti Emil. — 1300. Kukko, Jaakko Wilhelm. — 1301. Svahn, Axel Emil.

Sortavalan osastosta: — *Från Sordavala afdelning:* 1302. Tiainen, Taneli.

Lappeenrannan osastosta: — *Från Willmanstrands afdelning:* 1303. Horppa, Alfred.

Helsingin osastosta: — *Från Helsingfors afdelning:* 1304. Hellman, Johan Henrik.

Jyväskylän osastosta: — *Från Jyväskylä afdelning:* 1305. Hirvonen, Oskar Fredrik.

Muuttaneita jäseniä. Afflyttade medlemmar.

955. Streng, E., Helsingistä Wiipuriin, från Helsingfors till Wiborg. — 332. Miettinen, Mikko, Helsingistä Kuopioon, från Helsingfors till Kuopio. — 352. Friskberg, J. A., Porvoosta Helsinkiin, från Borgå till Helsingfors. — 27. Lindholm, J. W., ulkomaalta Helsinkiin, från utlandet till Helsingfors. — 348. Bäckman, K. F., Helsingistä Mikkeliin, från Helsingfors till St Michel. — 550. Lyytikäinen, Lauri, Kuopiosta Helsinkiin, från Kuopio till Helsingfors. — 627. Henriksson, A. E., Helsingistä Hämeenlinnaan, från Helsingfors till Tavastehus. — 1002. Kurikka, A., Helsingistä Joensuuhun, från Helsingfors till Joensuu. — 910. Miettinen, F. E., Helsingistä Wiipuriin, från Helsingfors till Wiborg.

Eronneita jäseniä. Utgående medlemmar.

33. Blomfelt, G. A. — 947. Wäänänen, J. — 119. Agafonoff, W. — 881. Adamsson, B. — 883. Hus-

man, O. — 884. Filander, K., eivät ole suorittaneet jäsenmaksuja, för bristande medlemsafgifter. — 1211. Lindqvist, A., eronnut ammatista, upphört med yrket.

Nimen muutoksia. Namnförändringar.

675. Mattsson, Anna, Skutnabb'iksi, till Skutnabb. — 1240. Törnqvist, M. S., Blomqvist'iksi, till Blomqvist. — 855. Långholm, H. S., Malm'iksi, till Malm.

Liittohallituksen kokoukset.

25 p. elok. Saapuvilla kaikki paitsi hra Skogster. Koska muistutuksia ei ole tehty Liiton vuosikertomusta vastaan säännöissä määrätyn ajan kuluessa merkittiin pöytäkirjaan että viime vuoden Liittohallitukselle oli myönnetty tilivapaus. — Sitäpaitsi käsiteltiin juoksevia asioita.

Förbundsstyrelsens sammanträden.

Den 25 aug. Närvarande samtliga medlemmar utom hr Skogster. Då inom den tid stadgarne föreskrifva inga anmärkningar gjorts emot berättelsen öfver Förbundets verksamhet, antecknades till protokollet att å 1899-års Förbundsstyrelse beviljats ansvarsfrihet. — Dessutom behandlades löpande ärenden.

Luottamustoimet.

„Luottamustoimet ovat kunniavirkoja“, kuulee sanottavan, kun joku paljoksuu palkatonta työtä yhteisen aatteen hyväksi. Niinpä niinkin, kunniavirkoja ne epäilemättä ovatkin, mutta peräti vähän löytyy joukossamme „kunnianhimoisia“, eli toisin sanoin sellaisia, jotka näitä virkoja haluavat, koska useastikin näyttää perin hämärältä saada kokoonhaalituksi tarpeellinen määrä virkailijoita. Kieltäydytään jos jonkinmoisilla verukkeilla yhtymästä niinkin yksinkertaiseen toimeen kuin esim. kalustontarkastajan varamieheksi. Sattuupa niinkin, että johonkin vähemmin tärkeään toimeen löytyy yhtä monta ehdokasta kun samaisessa kokouksessa on osantajia ja että kaikki kieltäytyvät. Kun kyvykkäät miehet sen tekevät, on se kerrassaan paheksuttavaa ja moitittavaa, sillä täten he itse ovat välikätenä siihen, että ohjukset ja hoito joutuu veltojen käsiin, josta hedelmät pian tulevat näkönsälle. Kunkin kirjaltajan *velvollisuutena* on nurkumatta palvella aikansa organisatiosuomimme riveissä, oli hän sitten yhdessä eli toisessa asemassa yhteiskunnassamme. Myöskin yhdistyksiemme toimimiehille tuottavat tällaiset kieltäymiset joutavata ajanhukkaa ja päänvaivaa. Painatan tässä yhden esimerkin, sillä olen kerran sattumalta ollut tilaisuudessa syrjästä kuulemaan erään yhdistyksen toimikunnan keskustelua kun kysymys oli uusien virkailijoiden hankkimisesta eroamisvuorossa olevien tilalle.

Kun ensin oli ulkomuistista lueteltu sievon joukko nimiä ja pohdittu niiden omistajain kelpaavaisuutta sekä lopuksi mikä minkin syyn perusteella hyljätty, kuka keveäksi havaittu y. m., tehtiin sitten ehdotus että olisi käytävä läpi koko jäsenluettelo, toivossa että sieltä se apu vihdoinkin lähtee. Sanottu ja tehty. Matrikeli paikataan pöytäan. Rahainvartija kohottaa istuintansa asettaen tammipelilaatikon tuo-

lilleen, rykääse kerran kaksi, korottaa „tiskantiaan“ ja alkaa, toisten tarkkaavina kuunnellessa, lukea tärisyttää:

— Elias Eränen ja Lassi Keränen! — hyväksytäänkö kaksi potraa poikaa?

— Ei! — kuuluu vastaus — ovat liian ahdasmielisiä ja perin vähän ottaneet osaa yhteispyrintöihimme.

— Entä Olli Huisku ja Ananias Piirananen? — Jaa, kyllä muuten, vaan tohtisikohan niitä ehdottaa, niissä kun ei ole rahtuakaan puhtia — tokasee joku.

Lukija jatkaa, lausuen matrikelin sivulla löytyvät kaksi nimeä peräkkäin:

— Kalle Notko, Nikita Prihotko?

— Ovat viinaan meneviä.

— Ei ole „tökötti“-miehestä holhoojaksi — arvelee toinen.

— Fagerman ja Hirvinen?

— „Voipoikia!“ — Pahottaisivat vahtoorin mielen jos rupeaisivat yhdistyksen hommamieliksi.

— Malakias Mömmö ja Mikko T

— Venta holl! Mömmö olisi hyvä paikallaan, hänellä on kokemusta elämästä. Tosin hän ei *omia asioitaan* hoida hyvin, vaan ehkäpä nyt kun saa kunniaviran . . .

Näin sitä jatketaan. Yksi kymmen nimeä toisensa perästä luetellaan kunnes on matrikeli kannesta kanteen läpitse mentynä ilman että toivottavaa tulosta saavutetaan. Sopivia kyllä löytyy, vaan nämä eivät hinnasta mistään ota tointa vastaan, se tiedetään jo entisistä yrityksistä, peljäten mikä mitäkin. Tulee sitten vaalipäivä sitä seuraavine kieltäyöksineen, jolloin tulokseksi useinkin tulee, että ne, jotka eivät kykene hoitamaan omia asioitaan, tulevat valituiksi, toivossa että „ehkäpä he kun saavat kunniaviran . . .“

Kokemus on kuitenkin osoittanut, että tässä toivossa on satuttu surkeasti pettymäänkin. Puhumattakaan siitä että velvollisuuksien laiminlyömisellä työtaakka siirtyy niiden harvojen hartioille, jotka todellisella innolla valvovat ammattimme etuja, löytyy tapauksia, jolloin yksilö omin lupinsa tuhlaa yhteistä omaisuuttamme. Harvinaista ei ole nykyaikana kuulla että nyt ovat N. N:n osaston laskut epäselvät, jolloin useinkin rahastonhoitaja muuttaa toiseen kaupunkiin, tietysti viattomana ja rehellisenä. Tekisipä mieli kysyä mistä ja miten tällaiset voivat aiheutua? Olisiko syy siinä, että pidetään omat ja osaston rahat samassa kukkarossa, jossa ne, pyöreitä kun ovat, helposti voivat sekaantua, elikö liian höllästä käsitteestä, mikä on minun ja sinun? Seurauksena tällaisesta on tilityksien myöhästyminen asianomaiseen paikkaan, kunnes ne viimein kokonaan lakkaavat. Näin on tapahtunut muuallakin kuin „Manchesterissa“.

Viimeisen viestin toi tässä joku aika sitten toverini kirje eräästä maaseutukaupungista — tunnettu sunnuntai-koulustaan. Teen tästä, kaikesta päättäen karvaalla mielellä kirjoitetusta kirjeestä lyhyen otteen:

„— — — Pian tulee tämä meidän syrjäinen osastommekin kirjaltajilta huomatuksi, kuljettu kun on siihen vapaaseen suuntaan ja aikaansaatu „palanssi“. — — — Sattui näet niin että silloin osaston perustamisen alkuaikoina saapui paikkakunnallemme mies, joka oli käynyt H:gissä opissa — soisin hänet vielä näke-

väni Turussa vesikopissa — ja oletimme että tuo se varmaan on perehtynyt alustaviin liittohommiin. No mitäs muuta, panimme pojan rahasalkkua hoitamaan, ja alussa menikin kaikki hyvin, vaan vähitellen siitä kai tehtiin „lainoja“ — suurvallat Kiinassa „vuokraavat“ — koska hänen paikkakunnalta poistuessa, kirjojen mukaan olisi pitänyt löytyä koko joukon enemmän rahoja, kuin se, minkä hän jälkeensä jätti. Toimikunnan muut jäsenet ovat harmistuneet ja koettaneet hyvällä saada osastolle kuuluvat varat takaisin, vaan ne eivät näy bevillä lähtevän, sillä moneen kuukauteen ei ole mitään kuulunut. Täytynee kai lopulta ilmoittaa liittohallitukselle, sillä saatava nousee vielä noin puoleensataan markkaan — — —“.

Mitä on tällaisissa tapauksissa tehtävä ja kenen on syy? Eiköhän tästä jääne vähäsen valitsijamiestenkin osalle? Entä sitten se raukka, joka tuntien ja tietäen oman heikkoutensa, kuitenkin suostuu ottamaan vastaan toimia, joita ei kykene hoitamaan, miksi on hänet leimatava? Ei siinä kylläksi että häpäisevät itsensä, vaan vieläpä saattavat koko osaston ja kirjaltajakunnan häpeän alaiseksi.

Jotta tällaisia tapahtumia tulevaisuudessa voitaisiin välttää, eli ainakin supistaa, niin eikö osastojen toimikunnilla olisi syytä kuukausittain tarkastaa osaston tila. Tämän luulisi ainakin osaksi ehkäisevän luoton väärinkäytöstä. Asialle eduksi olisi myöskin, jos osastojen kokouksissa pidettäisiin esitelmää luottamustoimien merkityksestä, jotta läsnäolijoiden mieliin painuisi, että ne todellakin ovat *kunniavirkoja*, joita ei pieninkään tahra saa rumentaa.

Hiskias.

Onko latojista puute?

Vaikka viime aikoina on ulkonaisten mahtikäskyjen kautta tuntuvasti vähennetty töitä kirjapainoista, on latojien puutetta kuitenkin valitettu. Lukuisat lehtien lakkautukset eivät ole paljoakaan vaikuttaneet liikatyöväestön karttumiseen kirjapainoammatin alalla. Ja vaikka nykyiset tukalat valtiolliset olot ovat omiansa ehkäisevästi vaikuttamaan kirjallisuuden levenemiseen, on maamme kirjapainoissa kuitenkin ollut runsaasti töitä ja työntekijöistä on ollut puute.

Mikä on siis todellinen syy latojien vähyyteen? Kuolevaisuus-prosentti vie osansa, moniaita on siirtynyt muihin toimiin ja ulkomaille on joitakuuta matkustanut. Mutta löytyy vielä muitakin syitä.

*

Tässä takavuosina oli vielä tavallista, että täällä Helsingissä työskenteli paljon saksalaisia ja ruotsalaisia latoja. Taitavuutta tarvittiin, erittäin kielissä. Suomenkielisiä sanomalehtiä ei montaa ilmestynyt. Harvinaista oli myöskin että suomalaisten latojien joukossa löytyi miehiä, jotka täydellisesti taisivat suomen kieltä. Ruotsinkielien taitoisuus pidettiin kaikkialla välttämättömänä; siispä yksistään suomenkielen taitoisia ei ollut lainkaan.

Vähitellen perustettiin sitten sanomalehtiä ja niiden mukana uusia kirjapainoja maaseuduille, ja pääkaupungista siirtyi yksi ja toinen latoja pikkukaupunkeihin. Otaksuttiin, että latojista tulisi tämän johdosta suuri puute, mutta niin ei käynyt, sillä maaseutulaiset kasvattivat pian itse tarvitsemansa työvoiman. Nuoria, koulunkäyneitä nuorukaisia löytyikin kosolta maaseutu-kaupungeissa, ja joidenkuiden vuosien kuluttua oli siellä jo työvoimaa enemmän kuin tarvittiin. Sieltä tulvi liikatyöväestö pääkaupunkiin.

Samaan aikaan, kun näin tapahtui maaseudulla, lopetti moni Helsingin suurista kirjapainoista oppilaitten kasvattamisen. Pidettiin vaan jokunen oppilas ja loput tarvittavasta työvoimasta otettiin maaseutulaisista, joita aina oli runsaasti saatavissa. Erittäinkin yötyöhön, joka tavattomassa määrässä kiihdyttää työväkeä, on säännöllisesti tuotettu työntekijöitä maaseutu-kaupungeista ja yhä edelleen täytyy niin tehdä.

Kun maaseutu täten tuli todelliseksi latojen lähteeksi, riippui tietysti paljon siitä, kuinka niitä siellä opetettiin ja kasvatettiin. Helsinki on siis suuresti ollut riippuvainen maaseutukirjapainojen oppilassuhteista.

Pääkaupunkiin on enimmäkseen tullut suomenkielisiä ja heillä on suhteellisesti ollut vaikeampaa, sillä ruotsia ja yleensä vieraita kieliä ladotaan Helsingissä hyvin paljon. Usean maaseudulta tulleen latojan taitavuus on myöskin ollut keskinkertainen, sillä he ovat koko oppiaikansa saaneet lotoa vaan sanomalehteä — siis suoria rivejä — ja ovat kuin luodut yölatojiksi, sillä sivistöissä eivät he paljoa ansaitsisi.

Näin ollen on maaseutukirjapainoilla ollut hyvä tilaisuus pitää paljon oppilaita ja kasvat-
taa ne huonosti, siitä ei heille ole ollut suur-
takaan haittaa, sillä — kun oppilaat on pääs-
tetty „ulos opista“ — on ne helposti voitu „siirtää“ muuante. Annetaan erotodistus kä-
teen ja kehoitetaan menemään pääkaupunkiin.

— Menkää Helsinkiin, kyllä sinne mahtuu...
siellä tarvitaan paljon latoja... ja siellä saatte
myöskin paljon suuremman paikan kuin täällä...!

Näin hyvästellään ulosoppineeksi „julistettu“
oppilas ja lähetetään taipaleelle... Ja Helsingin
kyllä mahtuu, sillä latoja tarvitaan ja val-
mista, täysi-ikäistä työvoimaa on helppo ottaa
vastaan.

Näin on menetelty tähän asti. Mutta nyt
on asioissa tapahtunut käänne ja olosuhteet
ovat hieman muuttuneet.

Maaseutukirjapainot ottavat ja kasvattavat yhä
edelleen uusia oppilaita, sillä heidän on muka
mahdotonta pitää kallispalkkaisia ja paljoa va-
ativaisia ulosoppineita, eli „niinkutsuttuja taitu-
reita“. Pieni muutos on vaan tapahtunut oppi-
laitten valinnassa. Ei oteta enää poikia, vaan
nyt otetaan *tyttöjä*. On siis vaihdettu suku-
puolta.

Tyttöjen opettaminen latojiksi on muka hel-
pompaa... ja heidän käytöksensä on nöyrem-
pää... heidät saa tekemään työtä halvem-
malla... ja opista ei tarvitse laskea — ei ain-
akaan viiden vuoden kuluttua — jos tuskin
milloinkaan... Yksi osa joutuu naimisiin, toi-
sia siirtyy muihin toimiin ja uusia oppilaita voi
siis yhä edelleen ottaa tarvitsematta pelätä liika-
työväestön karttumista. — Tämän huomion
ovat maaseutukirjapainojen isännät tehneet.

Tätä järjestelmää on jo jonkun aikaa seu-
rattu ja viime talvena — työlakon uhatessa —
pääsi se oikeen vauhtiin, kun sen „hyvät puo-
let“ huomattiin. Maaseutukirjapainoille on tästä
järjestelmästä ollut sekini etu, että työntekijät
pysyvät enemmän paikoillaan — sillä naisten
on vaikeampi muuttaa kuin miesten — ja ny-
kyään tarvitseeikin maaseutu kipeästi oman työ-
voimansa. Helsingin suuret kirjapainot eivät
naislatojista saisikaan tarvitsemaansa työvoimaa,
ja kun ne eivät ole pitäneet suuria oppilasjouk-
kuita, eikä maaseuduilta ole paljoa tullut, on
tästä ollut luonnollisena seurauksena latojien
puute.

Jotkut Helsingin kirjapainoista ovat tämän
kohdan jo huomanneet ja miespuolisia oppi-
laita on otettu tavallista runsaammin ja vanha
„spoone“-järjestelmä, jota jonkun aikaa on ylen-
katsottu, on sekini taasen otettu käytäntöön.
Näin koetetaan itse kasvattaa paikkakunnalla
tarvittava työvoima.

Missä määrin nämä vastakkaiset, vaikka sa-
mansuuntaiset toimenpiteet tulevat vaikuttamaan
työvoimien runsauteen, sen saamme pian nähdä.

K. R.

Gutenbergin 500-vuotisjuhla.

II.

Kaikkien mielipide on, jatkaa kirjeenvaihtaja
kertomustaan, että historiallinen kulkue oli
erinomainen. Harvoin on tässä suhteessa päästy
niin lähelle täydellisyyttä. Kulkueeseen kuului

kolme tuhatta henkeä, tuhannen hevosta ja 50
vaunua ja oli se kolme kilometriä pitkä. Mutta
ennen kaikkea ansaitsee ylistystä johto ja jär-
jestys, joka on muodostanut eri ryhmät ja liit-
tänyt ne toisiinsa. Katsoja näki sadan „histo-
riallisen momentin“ kulkevan ohitsensa. Mutta
kaikilla eri tapahtumilla on aina yhdysside
pääatteen kanssa: Se on kirjapainotaidon ke-
ksimisen jälkeen kaikilla toiminnan ja ihmisaja-
tuksen aloilla tapahtuneen kehityksen kuvaami-
nen. Muutamat ryhmät on järjestetty pelkäs-
tään silmää viehättämään.

Puolitoista tuntia kesti kulkueen ohimarssi.
On siis mahdoton luetella kaikkia yksityiskohtia.

Joukon etunenässä astuivat airueet, paashit,
lipunkantajat ja vanhat mainzilaiset sotasanka-
rit sekä soittoniekat vanhoja säveliä kaiuttaen.
Heitä seuraa „aapinen“, kirjapainopuseroon pue-
tut pikkupoikaset kukin edustaen kirjainta.
Seuraa parikymmentä Gutenbergin oppilasta kir-
japainovankureilla, joilla istuvat myöskin mes-
tarin ensimmäiset kumppanit ja työtoverit Fust
ja Scheffer.

Senjälkeinen ryhmä kuvaa Isenburgin ja Nas-
saun ottelua Mainzin piispanistuimesta. Ryhmä,
ratsujoukko, on uhkeapukuinen. Tässä otte-
lussa voitti Nassau, joka otti Gutenbergin luok-
seen Eltvillen linnaan. Se aiheuttaa soman
viinijuhlan vanhoine tansseineen ja musiikkei-
neen. Sen jälkeen tulee useampia hauskoja ryh-
miä, m. m. vaunut, jotka kuvaavat Mainzin
loistoa 16 vuosisadalla.

Kirjojen leviämisen seurauksena oli m. m.
taiteitten kukoistus. Se on esitettyinä vaunuissa,
jossa ovat Nürnbergin mestarilaulat Sachs,
Pogner, ja lukuisa joukko muita sen aikuisia
kuuluisuuksia.

Uskonsodat johtaa muistoon joukko rautapai-
taisia ratsumiehiä joitten edellä taidokkaasti
liehutetaan lippuja. Torvilla soitetaan sotaisia
säveliä Händeliltä. Tämän ryhmän jälkeen tu-
lee tunnettu „hullujen vene“ ja 16 vuosisadan
saksalaiset humoristit. Eri vaunuissa seuraavat
ajan suuret kirjapainajat: Plantin, Ettienne, Cax-
ton Vestphalen, maalarit: Dürer, Lukas, Leyden,
nuorempi Holbein y. m., vanhat sanomalehdet
ja aikakauskirjat sekä sensuuri, jota edusta-
massa on kaksi mestaajan apulaista jotka kop-
paavat kiinni lentokirjain laatijat.

Leipzigin kuuluisat markkinat hauskoine juu-
talaisineen ja silmäkääntäjäineen seuraavat sit-
ten. Tämän jälkeen tulevat kahdet tanakat
vankkurit, jotka kantavat tieteitä; niitä edusta-
massa ovat Luther ja hänen aikansa suuret
ajattelijat ja kirjailijat.

Hansalaiva kulettaa kaikenmoisia kuvaanno-
lisiä esineitä rikkaista hansakaupungeista. Tou-
kokuunjuhlaa esittävät kaupungin hienoimpien
perheitien tyttäret.

Baldakiiniin alla astuvat ensimmäiset kielenpa-
rantajat 17 vuosisadalta. Seuraa Brandenburgin
vaaliruhtinas sotilaineen, Nürnbergin aka-
temia 17 vuosisadalta, kullatuissa vaunuissa
Mainzin entinen ruhtinaspiispa ynnä muuta hie-
noa joukkoa sekä viimeisenä Fredrik Suuri,
jonka esittäjä, muuan jalkaväenluutnantti, on
hämmästyttävässä määrässä kuninkaan näköi-
nen yleenkatsellisine silmineen. Nämät ryh-
mät astuvat siihen aikaan Preussin armeijassa
käytännössä olleen paraaditahdin mukaan. Filo-
soofijoukon jälkeen (Voltaire, Kant, Rousseau
y. m.) tulee Itävällän keisari Josef II; unkari-
laiset husaarit tanssittavat hevosiaan.

Hauska metsästyssuurue hevosineen, koiri-
neen on asetettu väliin ja sitten tulevat vaunut,
joilla istuvat saksalaiset klassikot: Goethe, Schil-
ler, Lessing, Klopstock ja Bach, Mozart ja
Beethoven. Näitä suurmiehiä edustavat nuoru-
kaiset on valittu suurella huolella ja heidän
yhdenkokoisyytensä esiteltävien henkilöiden kans-
sa on hämmästyttävä. Siten minä, puhuu kir-
jeenvaihtaja, kulkiessani katua Gutenbergin
torille tietämättä, mitä tulisi esitettäväksi, näin
äkkiä muutamasta talosta astuvan ulos nuoren
miehen, joka oli puettu 18 vuosisadan taval-
liseen pukuun ja peruukkiin. No, sehän ei ny-
kyhetkellä mikään kumma ollut. Mutta yliop-

pilaan muoto minut kerrassaan hämmästytti. Sehän oli itse Johann Sebastian Bach! Ensi silmäyksellä tunsin hänet ja seurasin hänen jäljissään. Hän nousi vaunulle, joilla jo istuivat tuttavansa Goethe ja Beethoven. Mutta heitä ei oltu muokattu eikä muovaeltu.

Kulkue joutuu tällä välin eteenpäin kuvaten kansallisiikettä 1813, joka päättyi vapaussotiin. Rauhallisempi kuva on Leipzigin kirjapainajat Cotta, Brockhaus, Breikopf, nykyisten suurten toiminimien perustajat, ja kirjapainotaidon edistysaskeleitten esittäminen.

Värikkäämpi kuva on sitten koko maailman taiteitten kehitystä esittävä ryhmä, joka on mitä rikkain ja silmää viehättävin. Ja lopuksi tulee voittoa „Germania“ amatsoonien ympäröimänä sekä kulkueen päättäjänä juhlapukuihin ylioppilasjoukko.

Seuraavana päivänä tehtiin retki Reinille. Käytiin Eltvillessä, jossa Gutenberg oleskeli Adolf Nassaulaisen palveluksessa, Bingenissä, jonka linnan terrasseilta ihailtiin Reiniä ja jossa suurella mielihyvällä nautittiin Reinin viiniä. Lopuksi lähdettiin vesille. Kolme höyrylaivaa on varustettu kutsuttuja vieraita varten pienempiä, kokonaan liputettuja veneitä on jos kuinka paljon. Ja vanha virta loistaa monivärisenä illan kultavalossa. Mutta sitte tulee yö ja laivat palaavat verkalleen kaupunkiin, joka on valaistu päästä päähän. Joka asukas on juhlassa osakas. Oiva oli tämä juhlasarja josta oli poissa jokapäiväisyys ja epähienous.

Grefvinnan.

Saga.

Det var för många, många år sedan, ja läsaren får förresten, om den så önskar, själf gissa huru många år det var, men allt nog, att det ändock var åtskilliga år sedan dess, som i en utaf Europas stater stater skulle startas en ny tidning, som skulle utkomma i en af dess huvudstäder, uti hvilket det visserligen fanns förut icke mindre än tre morgontidningar, men som i nämnda stat, liksom hos oss, fanns tvänne tungomål och hvardera bildade, hvar för sig, ett slags parti, som kämpade om herraväldet, ty hvardera ville, att dess språk skulle vara den officiella. Därför skulle den nya tidningen, bättre än dess ärade kolleger med samma tungomål, föra partiets talan, kraftigt och väl utlägga, hvilket skulle vara det rättare i den goda statens huvudstad och framföralt hade man tänkt sig, att den tidning, som hörde till det liberala partiet, skulle gifva efter och dö sotdöden efter att hafva i 25 års tid fört det fria ordets talan efter sitt eget godtycke. Denna tanke gick också i fullbordan, ty efter endast några års fäfang kamp med sin nya kollega, slumrade detsamma in i den eviga hvilan i en ålder af nyss fyllda 25 år, till stor glädje för dess nya konkurrent. Allt nog tidningen skulle, såsom nämnts, utgifvas och för att bättre kunna existera, köpte man ett eget tryckeri, till hvars faktor antogs en person, med samma tungomål, som tidningens eget, men dock från ett främmande land, ja ett land, som hade samma tungomål och tänkesätt, som det parti, hvilket skulle utgifva tidningen. Men som mannen var en främpling å orten och eljes en beskedlig och arbetarevänlig karl, hade han oturen att erhålla endast drinkare och slarfvär till sättnare, hvilka intet annat gjorde, än söpo sig fulla och sjöngo fosterländska sånger i sätteriet, så att tidningen försenades alla morgnar till icke ringa förargelse för såväl redaktörer som prenumeranter. Man försökte vara sträng mot dem, men det hjälpte inte, sedan köpte man punch och cigarrer åt sättnare, men detta hjälpte lika litet. Tidningen hade sålunda utkommit i ett par månaders tid, då det inträffade, att faktorn å ett annat tidningstryckeri erhöi afsked af orsak, att han blandade sig i tidningsredaktörernas göromål, ty han hade god lust, att ge dessa en undervisning, huru tidningen, enligt hans åsikt, borde redigeras, hvilket emellertid icke behagade redaktionen, utan afskedade dessa helt enkelt den näsvisse faktorn. Han lyckades erhålla platsen efter det utländingen afskedats, och som han tidigare

gjort sig känd som human förman, följde också ett antal sättnare med honom, och de som haft anställning å tidningen under främlingens tid, afskedades på ett par undantag när, utom fruntimmerna, hvilka alla fingo behålla sina platser, ehuru den nya faktorn sade, att han icke tyckte om att hafva fruntimmer, som sättnare. Han var särdeles förargad, att hans föregångare hade två fruntimmer, som satte följetongen med god månads-lön, likaså ansåg han det vara onödigt, att hafva en skild, som satt daglistan, det var, sade han, att klä tryckeriet, ty en person kan mycket väl sätta följetongen och någon skild för daglistan behöfves icke häller, ty detta kunde annonser-sättnarne nog göra. Detta var också sant. Men människans är svag, isynnerhet om man räkar ha en dubbelt så gammal hustru, som man själf är. Detta var också olyckligtvis förhållandet med vår goda faktor. Som han var kort till växten men råkade erhålla lång hustru, tyckte han likväl om korta fruntimmer, och hur det var, så en vacker dag erhöi den längre af sättnarinnorna, som var anställd på följetongen, annat arbete och den kortare fick allena sköta om följetongen. Faktorn hade funnit henne ytterst behaglig. Visst råkade en liten tråkighet vara emellan, ty olyckan ville, att flickan råkade hafva en fästman, hvilken hon tyckte om, och åt hvilken hon lofvat hand och hjärta. Här voro goda råd dyra. Men försöka duger. En vacker dag blef fästmannen afskedad, därför, att han vände ryggen åt faktorn. Nu trodde faktorn sig vara herre på tappan, men däruti misstog han sig. Flickan ville hafva sin fästman, och därvid blef det. Fästmannen erhöi efter ett par månaders frånvaro åter sin kondition och därtill goda arbeten. Så hände det, att underfaktorn dog, och genom flickans bemedling erhöi hennes fästman platsen, med god lön. Nu kom faktorn emellertid underfund med, att det var för mycket för flickan, att allena sätta följetongen, hon erhöi därför större lön och spåne. Då båda hade goda inkomster, gifte de sig, särskildt som faktorn lofvade, att båda skulle få behålla sina platser. Då de själfallet fingo det bra, började man kalla honom till „grefve“ och henne „grefvinnan“. En tid efter fingo de en arfvinge, hvilken i dopet erhöi faktorns dopnamn. Sedan dess har ären gått. Flickan, som blifvit fru, har visserligen åldrats, men det ömma förhållandet, som varit rådande emellan henne och faktorn, har fortfarande bibehållit sig. Den plats, hon i åratall innehaft har varit så bra och förmånlig man kan önska sig, endast ett par timmars vistelse å tryckeriet, det är allt och därtill en god lön, enligt ryktet 200 mark i månaden. Det är därför icke underligt, att „grefvinnan“ har varit något på dåligt humör, då tidningen blifvit indragen, ty förhållandena i det land, där denna saga är förlagd, är lika som hos oss, och det blir svårt att få det lika bra, som hittills, så vida hon icke blir pensionerad. Kaffe intar hon hvarje morgon å tryckerikontoret, där också alltid en liten rendez vous eger rum och där många af sättnarne blifva „svartade“. — För daglistan har åter betalats en lön af 100 mk i månaden. — Dessutom hafva både fruntimmer och manspersoner lön efter utseende, och skall „intelligent“ personer alltid hafva haft företräde vid besättandet af goda platser. Personer med mindre fördelaktigt utseende däremot få arbeta så att svetten kokar på dem, oaktadt de troget och flitigt stått vid sitt arbete. Men vi befinna ju oss också i sagornas land.

Läsaren kan själf gissa hvart det landet är!

Nic.

Kirjaltajain kansainvälisestä keskustuimistosta

on meille saapunut kiertokirje 6 piltä elokuuta, jossa tehdään selkoa tariffasioista eri maissa. Suomesta julaistaan liittohallituksen lähettämä selanteko tariffiasian päättymisestä täällä sekä siitä nurjasta intoisanmaallisuudesta, jota valta-lehdet sotkivat yhteen palkkataistelumme kanssa, leimatakseen kirjaltajistoa isänmaanpettureiksi

olojamme tuntemattoman yleisön silmissä. — Lopuksi lausuu keskustuimisto liittohallitukselle kiitoksensa siitä kunnollisesta ja tarkoin harkitusta toimenpiteestä, jota se osotti tariffiasiaassa.

*

Belgia. Palkkataistelusta Brysselissä sekä oloista Belgiassa yleensä kirjoitetaan:

Millä uhrauksilla voitto saavutettiin, käy selville siitä, että viisi kirjapainoa, noin 300 työmiehellä, eivät ole hyväksyneet kirjaltajain vaatimuksia. Nämä kirjapainot koettavat päästä tarkoituksiensa perille pelkillä liittoutumattomilla työmiehillä. Seurauksena tästä oli se, että kesäkuun alussa 160 kirjaltajaa oli työttöminä, joka luku myöhemmin aikoina on tuntuvasti kohonnut vallitsevan työnvähyyden takia.

Kiertokirjeestä käy selville, että Belgiassa vielä on suuri lukumäärä liittoutumattomia kirjaltajia; maaseutukaupungeissa vallitsee tätäpaitsi vielä suunnaton oppilaspaljous. Seurauksena näistä yhä sietämättömimmiksi käyvistä olosuhteista on se, että ylenmäärin kirjaltajia tulvaa pääkaupunkiin. Keskustuimisto ilmoittaa vastaanottavansa mahdollisia avustuksia työttömyyttä kärsiville tovereille Brysselissä, sillä nälkä on kova.

*

Hollanti. Oloista Hollannissa mainitaan m. m.:

Jo vuodesta 1894 on liittohallitus herkeämättä ollut toiminnassa koettaa parantaa niitä sietämättömiä oloja, joissa sikäläiset kirjaltajat työskentelevät palkkojen huonouteen sekä työajan pituuteen nähden. Tätä liittohallituksen innokasta toimintaa on suurimmaksi osaksi vaikeuttanut se seikka, että Hollannissa liiton sekä sen osastojen rinnalla myöskin toimii suuri joukko n. k. „kristillisiä“ yhdistyksiä, — yhdistykset, jotka ovat pukeneet itsensä „kristillisyyden“ kaapuun, mutta jonka jäsenet itse asiassa eivät kuitenkaan ole muita kuin järjestyttömä lakkopettureja. Kaikkia liiton yrittämiä parannuspuuhia ovat nämä „vanhurskaat“ ilolla tervehtineet; mutta silloin, kun on ollut kysymys uskalluksesta työväen vaatimusten toteuttamiseksi, niin ovat nämä „kristilliset“ elukat heti noudattaneet „kutsumustaan“ siinä muodossa, että ovat kääntäneet selkensä rehellisille tovereilleen ryhtymällä lakkopettureiksi.

Fria ord. — Vapaita sanoja.

Till Typografernas förening i Helsingfors.

Det torde för hvarje finsk medborgare icke vara obekant, hvilken svår kris för närvarande genomgår vårt land, och att tidningsprässen gör allt, hvad på den vidkommer, för att så godt sig göra låter, försvara sitt fosterland. Detta oaktadt har tidningen „Työmies“ härifrån dock gjort en sorglig afvikelse, och då detta sker i arbetarnes namn, kan detta hafva ganska menliga följder. Då typografernas förening också är egare till ett antal aktier i tidningen, anse vi det vara en plikt för oss, som icke gilla detta förfaringssätt, att göra föreningen uppmärksam härpå, ock om den så för godt finner, gifva en protest mot nämnda tidnings ovärdiga handlingssätt. X.

Fastän vi ej kunna förena oss med ofvanstående till H:fors typografförening framställda uppmaning, ha vi dock ej velat neka plats för olika tänkande i nämnda fråga.

Hvad beträffar hr X. anfall mot arbetarebladet Työmies, så tro vi oss ej behöfva vidare än framkalla minnet af tariffstridigheterna hos oss i vintras och på hvilken ståndpunkt den s. k. fosterländska tidningsprässen satte sig i nämnda rent ekonomiska fråga. Det var ej väl därmed, att typografernes fordringar beskrefvos som öfverdrifna. Nej! Mera rafflande skulle

det vara. Hela den finska typografkåren smutskastades på det nedrigaste sätt och dess medlemmar stämplades som fosterlandsförrädare.

Om vi öfverföra samma förfaringssätt af nämnda tidningsprässa mot arbetarebladet Työmies, så tro vi oss ha slagit spiken på huvudet. Det, att hr X. utfall mot Työmies vore framkallad af illvilja mot nämnda blad, vilja vi ej tro, men tyvärr ha vi kommit till den öfvertygelsen, att hr X. låtit sig vilseledas från detta håll af öfverklassens budbärare, hvilka ej i det ringaste mån vinnlägga sig om den lägsta klassens godtbefinnande, utan tvärtom motarbeta dess besträfvanden till ett mänskligare tillvaro samt i nämnda fråga rida ännu på den redan murkna kapphästen, på hvars panna läses: „I fosterlandets namn“. Om tidningen Työmies någon gång, sjungande efter samma taktpinne, skulle ha ytrat sig, att kärleken till fosterlandet för närvarande på ett visst håll ligger i pänningeplånbokens tjocklek, så kunna vi ej finna detta vara mera än på sin plats.

I huru tränga omständigheter våra arbetareblad — däribland äfven Työmies — för närvarande befinna sig, framgår bl. a. däraf, att äfven våra fosterländska tjänstemän i senaten ha utfärdat en skrivelse, däri det fria ordets förkämpar påbjuda ännu ytterligare skärpande af censuren för våra arbetareblad. Om Työmies ej varit i tillfälle att i samma mån som öfverklassens tidningar inlinda sig i fosterlandsfrågans förbländande gloria, så kunna vi ej räkna detta tidningen till last. Af allt att döma, så ligger dödens lie närmare öfver Työmies, än något annat blad här i landet, ty denna tidning, som redan ofvan anförts, har att kämpa både såväl inom- som utom-, „bords“ mot det tyranniska väldets maktbefogenhet. Då vi äro öfvertygade därom, att den rena fosterlandskärleken genom öfverklassens vilseledande språkrör i arbetarefrågan dragit hr X. till nämnda felsteg gentemot Työmies, så anmoda vi såväl hr X., som möjligen äfven andra på samma ståndpunkt varande typografer att prenumrera på tidningen Työmies, för att på ett mindre ensidigt sätt inlägga sig i förhållanden.

Hvad tidningen Työmies ståndpunkt i arbetaresaken för öfrigt beträffar, så vilja vi ej här vidare relatera om denna fråga. Kanske det finnes ondt, men kanske det äfven finnes godt. Men hvad beträffar dess patriotiska ståndpunkt i den mycket omvärdade fosterländska frågan, kunna vi ej urakflåta att uttala en protest mot hr X.

Till slut vilja vi ännu i broderlighet skärpa minnet på hr X. med att människonaturen är mera böjlig för klander än skryt.

Redaktionen.

Notiser. Uutisia.

— **Förbundets Sjukhjälpkassas stadgar**, hvilka inlämnades till Senaten i slutet af april, hafva ej ännu blifvit sanktionerade.

— **Liiton Sairasapurahaston säännöt**, jotka jätettiin Senaattiin huhtikuun viime päivinä, eivät vielä ole saaneet asianomaista vahvistusta.

— **Semester.** *Hufvudstadsbladets nya tryckeri.* I likhet med föregående år har bolaget visat en aktningvärd frikostighet, som leder detsamma till all heder, i det samtliga på månadslön anställda arbetare erhållit fjorton dagars semester med åtnjutande af full lön; häri inbegripne såväl elever som hjälparbetare. Tvänne typografer, som voro sjukliga, beviljades en månads ledighet med åtnjutande af full lön; tidningens ombrytare hade äfven denna senare förmån. Detta vackra bevis på omtanke för arbetarnes välbefinnande anse vi böra med tillfredställelse antecknas, synnerligast då vi er-

farit, i hvilken utsträckning andra tryckerier beviljat ledighet åt sina arbetare. — I sammanhang härmed torde få nämnas, att bolaget hade för afsikt att under den tid (en månad) Hufvudstadsbladet var indraget, till samtliga beräkningssättare utbetala en månadslön af 150 mark. Då istället för det indragna Hufvudstadsbladet Notis- och Annonssbladet erhöill tillstånd att utkomma tills Hufvudstadsbladets indragningstid utgått, blef den beramade månadslönen ej tillämpad. Emellertid bevisar detta att Hufvudstadsbladets ledande män ej förbisett arbetarnes behof under den befarade ledigheten, hvilken dess bättre blef afhjälpt.

Arbetspersonalen å Tidnings- och tryckeriaktiebolaget hafva under innevarande sommar, i likhet med hvad fallet varit förut om åren, erhållit permission half månad eller en vecka, efter deras egen önskan. Månadslönssättarne hafva fått en del hel lön och andra åter half lön. Såsom särdeles karaktäristiskt kan omnämnas, att N. Pr. ombrytare, oaktadt han icke var mer än en knapp månad ombrytare, likväl erhöill half månads permission med full lön, men en sätтарinna å civilsätteriet erhöill endast en veckas permission med full lön, oaktadt hon varit anställd i affären under 12 år. Lika lärer förhållandet varit med några andra yngre månadslönstagare.

— **Kesälomaa.** Sen lisäksi, mitä viime numerossa mainitsimme, on saapuneitten tietojen mukaan seuraavissa kirjapainoissa myönnetty lomaa:

Helsinki. Finsk Tidskriftin kirjapainossa saivat kaikki vakituisella palkalla olevat viikon lomaa täydellä palkalla.

J. Simeliuksen perillisten kirjapainossa ovat kaikki vakinaisella palkalla työskentelevät saaneet yhden viikon lomaa täydellä palkalla tahi, jos niin haluavat, kaksi viikkoa puolella palkalla.

Suomal. Kirjall. Seuran kirjapainon viime numerossa mainitsemaamme tiedonantoon on lisättävä se, että myöskin painon vakit. palkalla olevat vanhemmat oppilaat sekä sanomalehdessä vakit. palkalla olevat latojat saivat kahden viikon loman täydellä palkalla.

Hämeenlinna. Hämeen Sanomain kirjapainon työväestölle on myönnetty 2 viikkoa puolella palkalla ja sitä lyhempi aika täydellä palkalla.

Joensuu. Joensuun Kirjap. osakeyhtiön kirjapainossa on työväestölle myönnetty kaksi viikkoa lomaa puolella palkalla. Edellisinä vuosina on lomaa myönnetty yhtä pitkä aika täydellä palkalla.

Oulu. Kalevan kirjapainossa on työväestölle myönnetty kahden viikon lomaa. Palkkaa on maksettu ainoastaan yhdeltä viikolta: taiturit 10 mk. ja oppilaat 5 mk. Kaupungin kolmessa muussa kirjapainossa on myöskin myönnetty lomaa ilman palkkaa.

— **Dödsfall.** Stentryckaren *Gustaf Adolf Friman* afled plötsligen i hjärtslag den 15 dennes, 52 år gammal. Friman hade samma dag i vanlig tid börjat sitt arbete, men plötsligen blifvit illamående, hvarför han transporterades till sitt hem, där han efter endast tvänne timmar afled. Född i Helsingfors hade F. lärt sig stentryckareyrket hos firmen F. Liewendal. Sedan dess har F. arbetat såväl hos firmorna F. Tilgmann och Weilin & Göös, som sist hos Lilius & Hertzberg. F. hade gjort sig känd som god arbetare och vänsäll kamrat. Vid F:s begrafning, som försiggick den 18 aug. kl. 6 e. m. å nya Lutherska begrafningsplatsen, hade infunnit sig ett stort antal kolleger och bekanta till den aflidne. Sedan kistan burits till grafven af släktingar och vänner, förrättades jordfästningen af pastor J. Engström. En dubbel kvartett sångare utförde „O, Jesus när jag hädan skall“, „Mitt lif är en väg“ samt „Lugn hvilat sjön“. På den igenmyllade grafven nedlades flere kransar: af stentryckaren Krook från arbetskamrater vid Lilius & Hertzbergs sten-

tryckeri, af stentryckaren Vesterlund från f. d. kamrater vid F. Tilgmanns tryckeri samt en krans af stentryckaren Henriksson från forna kamrater å Weilin & Göös tryckeri. Kapten K. Lilius framhöll den aflidnes pliktrogna, idoga arbete samt det goda förhållande som därigenom existerat dem emellan. Såsom lifligt intresserad af typografernas sträfvanden, har han bl. a. tillhört. Typografiska föreningens bestyrelse, i hvars arbete han värksamt deltog.

— **Kuollut.** Viime heinäk. 20 p. kuoli Turussa pitkäikäistä keuhkotautia sairastettuaan kirjaltaja *Juho Fredrik Jänne*. Vainaja oli syntynyt Turussa 1877 ja oli käynyt opin tärkäläisessä Auran kirjapaino-osakeyhtiön kirjapainossa, ollen liikkeen siirtyessä nykyiselle yhtiölle edelleen palveluksessa täällä, jossa pääsi taituriksi v. 1899.

Hän oli tunnettu säännölliseksi, raitiiksi ja kaikin puolin kunnolliseksi ja ahkeraksi työmieheksi, nauttien sekä työtoveriensa että isännistönsä luottamusta. Innolla hän myös ahkeri opintojensa kartuttamiseksi, ollen tärkäläisissä kansanopistokursseissa säännöllisenä osanottajana. Kaipauksella jäivät häntä muistelevaan iäkkäät vanhemmat, jotka täten menettivät vanhuutensa turvan, työtoverit ja ystävät, joiden muistossa hän kauan on säilyvä.

— **Faktoriksi** Uudenkaupungin Kirjapaino-Osakeyhtiön kirjapainoon on otettu hra *Matti Lindström*, joka ennemmin on ollut samanlaisessa toimessa Raumalla.

— **Taitureiksi** julistettiin v. k. 1 p:nä Raumalla *Juho Edv. Bäckman* ja *Juho Jalmari Wahlroos*.

— **Finlands allmänna tidningar**, som snart uti 81 års tid trycks å Simeli Arfvingsars officin härstädes, komma från och med år 1901 att tryckas å senatens tryckeri, hvilket som bekant numera förfoga öfver en skild byggnad och som för ofvan nämnda ändamål försetts med nya stilar m. m.

— **Tillstånd att flytta ur landet** har beviljats typografen *J. B. Lantto* från Helsingfors.

— **Helsingin kirjaltajayhdistyksen urheiluklubi** toimeenpani v. k. 19 p:nä kilpapurjehduksen, johon sai ottaa osaa ainoastaan kirjaltajain omistamat alukset. Kilpailuun oli ilmoittantunut seuraavat 5 alusta: G. Silfverbergin „Verdandi“ (0,8 valööriä), E. Krigin „Darling“ (0,7 val.), E. Albergin „Vergilio“ (0,90 val.), F. Forsströmin „Vi-Vi“ (1 val.) ja A. Josefssonin „Zefyr“ (0,85 val.). Lähtö tapahtui Hietalahden satamasta ja oli purjehtijain kierrettävä Ryssäkarin ympäri.

Kilpailun tulokset olivat seuraavat:

Purj. aika.	Lask. aika.
Vi-Vi . . 3 t. 10 m. 22 s.	3 t. 10 m. 22 s.
Vergilio . 3 t. 16 m. 37 s.	3 t. 15 m. 05 s.
Verdandi. 3 t. 34 m. 02 s.	3 t. 30 m. 36 s.
Zefyr . . 3 t. 43 m. 17 s.	3 t. 40 m. 41 s.

Darling keskeytti kilpailun.

Ensimmäisen palkinnon, merikiikarin sekä sitäpäitsi klubin kiertopokaalin yhdeksi vuodeksi, sai siis Vi-Vi, toisen palkinnon, kompassin sai Vergilio ja kolmannen palkinnon pelastusvyön sai Verdandi.

— **Lite ombyte.** Bland de till den 1 instundande november inkallade värnepliktige märkes bland andra äfven en typograf, Johan Fredrik Björkman från Helsingfors, hvilken i tre års tid kommer att vid 1:sta Nylands finska skarp-skyttebataljon förrätta aktiv tjänst.

— **Ombyte förädlar själen.** Å ett visst tryckeri härstädes arbete för närvarande, dels som iläggare, korrekturafdragare, mottagare m. m. en målaregesäll, en snickaregesäll, en sjöman m. m.

Helsingissä 1900.

J. Simeliuksen perillisten kirjapaino osakeyhtiö.